

N:o 114.

Af Herr P. Näsman: Om skjutsningsbesvärets aflyftande från jordbruket.

Bland de bördor, som trycka på jordbruket, är kanske ingen som blifvit så ofta och så rättvist öfverklagad som skjutsningsbesväret, och är detta onus så mycket mera orättvist, som det icke egentligen utgår till Staten utan till förmån för enskilde, hvilka ega rättighet fordra, att när som helst, och huru angelägna arbeten än pågå, jordbrukarens hästar skola ställas till deras förfogande, visserligen mot ersättning, men en ersättning, hvars belopp det ej tillkommer den skjutsande att bestämma. Frågan om denna bördas aflyftande från jordbruket är så gammal och så mångfaldigt utredd och nära nog uttömd, att man i en motion rörande detta ämne ej behöver vara mångordig. Man synes visserligen hafva erkänt som regel skyldigheten för den resande att vidkännas hvad skjutsen på hvarje ort, i mån af större eller mindre konkurrens om dess uppgörande, är värd. Man tyckes ock hafva insett att skjutsskyldigheten icke varit en skatt utan endast ett åliggande, för hvilket den skjutsande ansetts uppbära full valuta genom skjutspenningarne, men när till följd af förändrade förhållanden denna skyldighet urartat till ett synnerligen tungt onus, anser jag billigheten fordra dess upphörande.

Farhågan, att skjutslegan skulle flerstädes ytterligare uppdrivas, derest man borttoge maximibestämmelsen per häst och mil samt Statens och de nu skjutsskyldiges bidrag, kan visserligen icke på förhand bevisas vara ogrundad, men då erfarenheten vitsordar, att de höga afgifterna till verkliga eller skenbara entreprenörer, mångenstädes varit föranledda af beräk-

ning på delaktighet i statsbidraget, så synes vara skäl, att indragningen af bidragen såväl från Staten i nuvarande form som från de enskilde böra upphöra. För att söka framkalla en spekulation, som bör finna sitt eget intresse, fordras att legan ej blir för den resande alldeles afskräckande. Skulle dock visa sig att, i följd af särskilda lokala förhållanden, legan någonstädes blir allt för högt uppdrifven, så må af medel, ställda till Kongl. Maj:ts förfogande, lemnas understöd till densammas nedsättning till det i orten och närgränsande socknar gångbara värde, men på sådan grund och på sådant sätt, att understödet, derest det beviljas, blifver hufvudsakligen i det allmännas men icke i entreprenörens intresse. Om ock man måste motse, såsom icke otroligt är, att sådana åtgärder blifva i särskilda fall erforderliga, och om i öfrigt, under den invecklade frågans mångåriga behandling, det visat sig omöjligt att förebygga hvarje olägenhet af den önskade reformen, så berättiga ej dessa svårigheter att bibehålla ett uppenbart tryckande onus för jordbrukaren, eller att för en längre tid inställa genomförandet af en sådan såsom riktig erkänd grundsats. Hänvisande jag i öfrigt, till stöd för mitt här nedan framställda förslag, till den motion, N:o 150, som Herr Ehrenborg vid föregående riksdag inom Andra Kammaren framlagt.

På grund af hvad jag sålunda haft äran andraga, vågar jag vördsammt föreslå följande:

- 1:o) att gästgifveri-, håll- och reservskjutsningsskyldigheten, så på landet som i städerna, skall upphöra vid den tid Kongl. Maj:t kan finna godt bestämma;
- 2:o) att omförmälda skjutsningsskyldighet öfvertages af viss utaf Kongl. Maj:ts Befallningshafvande dertill godkänd och för viss tid antagen person, mot lega af den resande till det belopp, som, utan att vara på förhand begränsadt, efter hållen entreprenad-auktion per häst och per mil, fastställles af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, särskildt för hvarje skjutsstation. At Kongl. Maj:ts Befallningshafvande lemnas den frihet i afseende på val eller flyttning af skjutsstation, utan eller i förening med gästgifverirörelsen, som fordras för framkallande af täflan om skjutsens åtagande; och
- 3:o) att, der vid entreprenad-auktion legan uppgår till för högt belopp, så att den anses blifva för samfärdseln hinderlig, Riksdagen måtte till Kongl. Maj:ts förfogande ställa ett reservationsanslag, att användas för den åsyftade regleringen af ärendet, och att Kongl. Maj:t eger att, på hemställan af dess Befallningshafvande och efter uppskattning,

på sätt lämpligast finnes, tilldela entreprenören det understöd af allmänna medel, hvarigenom legan kan i motsvarande mån ned-sättas.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 29 Januari 1873.

Häruti instämma:

Anders Andersson,
från Wester-Norrlands Län.

Gunnar Eriksson,
från Jemtlands Län.

P. Näsman,
från Wester-Norrlands Län.

Hans Andersson,
från Jemtland.

N:o 115.

Af Herr Anders Andersson i Nyckelby: Om beviljandet af pension åt Andre Bataljonsläkaren A. F. Mellgren.

I allmänhet hyllande den satsen, att sparsamhet med Statens medel är en oeftergiftig pligt för hvarje medborgare, vill jag dock icke drifva denna sats derhän, att Staten icke skall tillse att allt åt densamma lemnadt arbete och all i dess tjenst offrad möda får behörig vedergällning. Jag tvekar således icke att föreslå:

att Andre Bataljonsläkaren vid Kongl. Dalregementet Herr A. F. Mellgren efter afskedstagande måtte för sin återstående lifstid tilldelas en årlig pension af 800 R:dr R:mt. Herr Mellgrens omständigheter äro mycket behjertansvärda.

Anhålles att till det Utskott, som kommer att behandla motionen, få aflemna Herr Mellgrens merit- och tjensteförteckning.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 29 Januari 1873.

Anders Andersson
i Nyckelby.

N:o 116.